

РЕЦЕНЗИЯ

**от проф. д-р Параксева Манчева, д.м.н.,
Факултет по Обществено здраве, Медицински университет „Проф. д-р
Параксев Стоянов“-Варна**

Относно: Конкурс за академична длъжност „Доцент“ – обявен в ДВ бр.14/18.02.2022 г. по специалност „Съдебна психиатрия“, професионално направление 7.1. Медицина, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, за нуждите на Катедра „Психиатрия и медицинска психология“ към Факултет „Медицина“ и Първа психиатрична клиника към УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД-Варна, Медицински университет „Проф. д-р Параксев Стоянов“-Варна.

1. Сведения за процедурата

Съгласно Заповед № Р-109-158/14.04.2022 на Ректора на МУ-Варна съм определена за член на Научното жури и да изгответя рецензия относно конкурса за АД „Доцент“ към МУ-Варна по специалност „Съдебна психиатрия“.

Конкурсът е обявен в ДВ бр. 14/18.02.2022 г. и е съобразен със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му в МУ-Варна. На основание на по-горе посочените законови документи са спазени всички процедурни изисквания по обявяване на конкурса, срока за подаване на документи и по избора на Научно жури.

Единствен кандидат е Аделина Бояновна Джорджанова, доктор по психиатрия.

2. Кратки данни за кариерното развитие и квалификации на кандидата

Д-р Аделина Джорджанова е завършила медицина в Медицински университет „Проф. д-р Параксев Стоянов“ през 1995 г. Работила е като ординатор-психиатър (Държавна психиатрична болница, Равна), като ординатор-психиатър и като началник на Мъжко отделение (Държавна психиатрична болница, Карвuna). Била е лекар-експерт към Специализирана психиатрична ТЕЛК „Света Марина“-Варна. От 2010 г. е работила като психиатър в Отделение по геронтопсихиатрия,

впоследствие в Трета психиатрична клиника и в Отделение по съдебна психиатрия като съдебен психиатър. От 2012 г. е съдебен психиатър в Първа психиатрична клиника.

Придобива специалност „Психиатрия“ (2005 г.) и специалност „Съдебна психиатрия“ (2011 г.). След защита на дисертационен труд на тема: „Анализ на съдебнопсихиатричните и съдебнопсихологичните експертизи в гражданския процес по описа на Окръжен съд-Варна за периода от 2007 до 2012 година“ през 2016 г. придобива образователна и научна степен доктор по научна специалност „Психиатрия“ (съдебна психиатрия). Била е хоноруван преподавател, а от 2017 г. главен асистент в Катедрата на психиатрия и медицинска психология към МУ-Варна. В периода 2005-2019 г. е била експерт-вещо лице във Варенски Окръжен съд. Член на Български лекарски съюз и Българската психиатрична асоциация. Ползва френски, английски и руски езици.

3. Общо съответствие на кандидата с изискванията на ПРАС на МУ-Варна

	Условия съгласно чл.100 на ПРАС	Данни за кандидата
1.	Да са придобили ОНС „доктор“ по съответната научна специалност	Да – 2016 г.
2.	Изисквания за срок и учебна натовареност не по-малко от 100 часа средно/годишно за 4 години	Да, вкл. над норматива 232 часа за уч.2017/2018; 268 часа за уч.2018/2019; 231 за уч. 2019/2020; 197 за уч. 2020/2021.
3.	Да са представили публикуван монографичен труд	Да
4.	Да са представили оригинални научноизследователски трудове	Да – 12

4. Характеристика на монографичния/хабилитационния труд

Кандидатката представя монография (хабилитационен труд) „Съдебно-психиатрична експертиза в гражданския процес“ с ISBN 978-619-7486-7, публикувана на хартиен носител от издателство КОРС, Варна. Монографията, посветена на правен и съдебномедицински проблем разглежда комплексно съдебнопсихиатричната експертиза в гражданския процес. Трудът е рецензиран от проф. д-р Параскева Манчева (лекар, вещо лице и правоспособен юрист) и от

проф. Мария Вълканова (юрист, доктор по право). Библиографията включва 156 източници. В монографичния труд не присъстват реклами материали.

5. Наукометрични показатели и научни приноси

Минимални изисквани точки по групи показатели за академичната длъжност „доцент“ съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ

Група от показатели	Съдържание	Доцент ППЗРАСРБ (брой точки)	Станислава Богомилова
A	Показател 1: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“	50	50
B	Показатели 3 или 4: Хабилитационен труд, т.е. монография, представена във връзка с процедура за хабилитиране	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9: Публикации	200	225
Д	Сума от показателите от 10 до 12: Цитирания	50	70

Както се вижда от направената съпоставка, кандидатът изпълнява заложените национални критерии за академичната длъжност „доцент“.

Научна дейност и научни приноси.

Кандидатката Аделина Джорджанова представя общо дванадесет научни труда, като приносът на деветте участващи в конкурса публикации се разпределя както следва:

1. Самостоятелен автор – 5 публикации – 55,6 %
2. Първи автор – 1 публикация – 33,3%
3. Втори автор – 3 публикации – 11,1%

Две от публикациите (в едната кандидатката е първи, а в другата - втори автор) са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация - *Journal of IMAB - Annual*

Proceedin и Българско списание за обществено здраве и седем - в списания с научно рецензиране, нереферирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Извън участващите в доказателствения материал за покриване на минималните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ кандидатката представя една пълнотекстова публикация, достъпна в Сборник от Международна конференция „Здравните грижи – принос в качеството на живот“, 7-8 юни 2021, Варна.

Приемам разпределението на научните трудове в представените две тематични направления „Съдебна психиатрия“ и „Изследвания в областта на психологията“.

Първото тематично направление обхваща по-голямата част от представените научно-изследователски трудове. Централно място в него заема монографията, която е продължение на дисертационния труд, както и главата „Съдебна психиатрия“ от учебника по психиатрия (под редакцията на проф. д-р Хр.Кожухаров), на която кандидатката е автор. Представени са оригинални изследвания върху експертизите в гражданския процес по дела на Окръжен съд. Извършен е качествен анализ на изготвените съдебнопсихиатрични, съдебнопсихологични и комплексни експертизи и са изведени причините за неприетите съдебнопсихиатрични експертизи. Изтъква се необходимостта от изготвяне и приемане на Стандарт за структура на съдебнопсихиатричната експертиза, по който да бъдат изработвани експертизите с цел повишаване на качеството на експертната дейност.

Преглед на историческото развитие на съдебната психиатрия в България от древните траки до наши дни е направен в статията „Историческото развитие на съдебната психиатрия в България“. Анализират се диагностичните оценки, водещи до приемане на недееспособност или ограничена дееспособност и връзката им с параметрите на съдебнопсихиатричната експертиза и експертната оценка (Г8_5). Представен е експертен казаус по гражданско дело на мъж страдащ от сензорна и моторна афазия към момента на прехвърлянето на правото си на собственост върху недвижим имот с договор за покупко-продажба (Г8_3).

Четири от публикациите представлят някои от организационно-методичните проблеми на съдебнопсихиатричната експертиза и пътищата за тяхното преодоляване. Анализират се задачите, които се поставят на експертите при изготвянето на първа и назначената за втори път съдебнопсихиатрична експертиза. Извежда се необходимостта от регламентирането от закона на съдебнопсихиатрични, съдебнопсихологични или комплексни консултации преди изготвянето на завещания, дарения и сделки като превенция на бъдещи спорове (Г8_6). Изтъква се субективизма в психиатричните оценки и се предлага повишаване на обективността чрез прилагането на стандартизиирани процедури (Г7_2). Направен е опит за търсене на взаимовръзката между органичните психични разстройства и последващите постановени съдебни решения (Г7_1). Разгледани са особеностите на амбулаторната експертиза и трудностите при изготвянето на посмъртните съдебнопсихиатрични експертизи в гражданското производство. Поставя се въпроса за създаване на национална електронна база данни, осигуряваща навременен и надежден достъп при изготвяне на документи с експертно значение (Г8_1).

Обхватът на *второто направление* е съсредоточен върху психологията и е представено от две публикации, които са насочени към психологическа оценка при лица в норма и с когнитивни нарушения при Bentan test. Разгледана е връзката на някои демографски фактори, състоянието на общия когнитивен капацитет и оценката от теста (Г8_2 и Г8_4).

Приносите в представените за рецензиране научните трудове имат оригинален, потвърдителен и практико-приложен характер.

Цитарания. Представената справка от библиотеката на МУ-Варна открива единадесет цитати, които носят общо 70 точки на кандидатката, при минимални национални изисквания за този показател 50 точки.

Научна активност. Аделина Джорджанова е участвала като изследовател,-експерт в изследователския екип на проект №15020 „Изследване на ефективността на транскраниалната магнитна стимулация за повлияване на

когнитивните нарушения при депресивни епизоди в рамките на рекурентно депресивно разстройство (F33) и биполярно афективно разстройство (FF1.3, 4, 5)“, финансиран от фонд „Наука“ на МУ-Варна. Откриват се девет изяви в научни събития, от които три в чужбина.

6. Учебно-преподавателска дейност

Към 16.03.2022 г. гл.ас.А.Джорджанова има 16 години, 8 месеца и 26 дни **стаж по специалността**, като **преподавателският стаж е 4 години, 5 месеца и 12 дни**. От 2017 г. насам тя реализира съответна на норматива учебна натовареност и като я надхвърля значително, особено за учената 2018/2019 г. **Учебната натовареност** на гл.ас.Джорджанова включва занятия по психиатрия (за студенти по медицина), психиатрия и клинична психология (за студенти по дентална медицина), медицинска психология (за студенти от Медицински колеж), съдебна психиатрия (за специализанти по съдебна психиатрия).

Заключение

На основание на изпълнение на минималните национални изисквания, посочени в Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на Медицински Университет-Варна, установените приноси на научната дейност на кандидата и преподавателския му опит предлагам на почитаемите членове на Научното Жури да гласуват „положително“ и да предложат на Ректора на МУ–Варна, **Аделина Бояновна Джорджанова, доктор по психиатрия, да заеме академичната длъжност „Доцент“** по специалността „Съдебна психиатрия“ за нуждите на Катедра „Псichiатрия и медицинска психология“ към Факултет „Медицина“ и Първа психиатрична клиника към УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД-Варна, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна.

16.06.2022 г.

Гр. Варна

Проф. д-р Параксева Манчева, д.м.н.

